Муниципаль тур

Татар гомуми белем бирү оешмаларында укучы балалар өчен татар теленнән республика олимпиадасының муниципаль туры биремнәре
2023-2024 нче уку елы
6 нчы сыйныф

Үткәрү вакыты – 150 минут
Максималь балл – 56

I. Тест биремнәрен эшләгез.

1. Кече тел тартыгын билгеләгез. **(2 балл)**
1) [х]
2) [т]
3) [һ]
4) [ф]

2. Авазлар һәм хәрефләр саны туры килмәгән сүзне билгеләгез. **(2 балл)**
1) алъяпкыч
2) юрган
3) йорт
4) вакыйга

3. Калын сузыклардан гына торган мәкальне билгеләгез. **(2 балл)**
1) Һәр эшнең ахырын уйла.
2) Бергә эшләсәң, авыр эш тә җиңел.
3) Дуслык - зур байлык.
4) Ил эче – алтын бишек.

4. Басымы соңгы иҗеккә төшкән сүзне билгеләгез. **(2 балл)**
1) күренмәдегез
2) татарча
3) язмыйбыз
4) укучылар

5. Бирелгән мәгънәгә туры килә торган сүзне билгеләгез. **(2 балл)**
Бизәкләп эшләнгән, җиңел, сай түгәрәк ир-ат баш киеме.
1) эшләпә
2) бүрек
3) түбәтәй
4) башлык

6. Мәкальнең дәвамын дөрес билгеләгез. **(2 балл)**
Дөньяда иң йомшак нәрсә -
1) яңа яуган кар.
2) әнием кулы.
3) ак мамык.
4) үзең эшләгән мендәр.

7. Җөмләдәге фразеологизмның мәгънәсен билгеләгез. **(2 балл)**
Безнең Кәрим бик башлы булып чыкты. (З.Бәшири)
1) булдыклы
2) эшчән
3) белемле
4) тырыш

8. Җөмләдәге омонимның төрен билгеләгез.
Кара, төньяктан кара болыт килә.
1) саф
2) омоформа
3) омографлар
4) омофон

9. Җөмләдәге сыйфатларның дәрәҗәсен билгеләгез. **(2 балл)**
Дөньяда иң ачы нәрсә дә – тел, иң татлы нәрсә дә – тел. (Мәкаль)
1) гади
2) чагыштыру
3) артыклык
4) кимлек

10. *Мин базардан карбыз, кавын һәм кыяр сатып алдым* җөмләсендәге ия белән хәбәрнең сүз төркемнәрен билгеләгез. **(2 балл)**
1) ия – исем, хәбәр – фигыль
2) ия – алмашлык, хәбәр – фигыль
3) ия – сан, хәбәр – исем
4) ия – сыйфат, хәбәр – фигыль

II. Теоретик бирем.

Сан сүз төркеме, аның төркемчәләре турында языгыз. Фикерегезне мисаллар белән дәлилләгез. (**5 балл**)

III. Уйлагыз һәм җавапларны языгыз.

1. Сүз һәм авазларны тәңгәлләштерегез, җавапны саннар белән языгыз. **(5 балл)**

А) ал...япкыч	1) һ

Ә) мә...ге	2) а
Б) җәү...әр	3) ң
В) к...нәфер	4) ә
Г) җ...мәгать	5) ъ

Җавап : ___________________________

IV. Гамәли-иҗади бирем.

1. Җәя эчендәге сүзләрнең дөресен сайлап, астына сызыгыз. **(4 балл)**

Безгә аклы-сарылы песи баласы кереп (урнашты / җитте / ияләште). Безнең үзебезнең бер песиебез бар иде инде. Ул песиебез үзе ап-ак, маңгаенда кара тап бар. Без аны матурлыгы өчен генә түгел, акыллылыгы өчен дә яратабыз. Ул, үзе бик (шаян / тәртипле / тыңлаучан) булса да, ашамлыкка тими. Күршеләргә дә кереп йөрми. Ә күршедән кергән песи бик тәртипсез булып чыкты. Бертуктаусыз «мияу-мияу» ди. Ашарга бирсәң, төрле җиргә тарата башлый да идәнне (буйый / пычрата / ямьсезли). Өстәлгә менеп, икмәк сыныкларын тартып төшерә. Тагын әллә нинди тәртипсезлекләр эшли. Беркөнне минем белән уйнарга иптәш кызым Мәйсәрә керде. Ул:

— Бу юньсез песине нигә керттегез? Ул инде бик күп кешегә йөрде. Бездә дә булды. Аны (гаять / бөтен / әллә) кеше дә куып чыгарды. Ул — акылсыз, сөйкемсез песи,— диде. (*Ә. Бикчәнтәевадан*)

2. Шигырьне укыгыз һәм күп нокталар урынына тиешле хәрефләрне куегыз. **(2 балл)**

Уйламыйча дустым бер сүз әйтте,
Ул сүз йөрәгемә ка....алды.
Үзе берни белми китеп барды.
Ә сүз калды.

Ул сүз тора минем йөрәгемдә
(А....нан авыр яра юк сыман).
Җә...сеннән ...лгыш атылып киткән
Һәм дустына тигән ук сыман.

(*И. Юзеев*)

3. *Калды* сүзен мәгънәви кисәкләргә таркатыгыз, нинди сүз төркеменә каравын, төрләнешен билгеләгез. **(4 балл)**

____

____

5.Шигырьнең икенче куплетыннан исем сүз төркеменә караган сүзләрне күчереп языгыз. **(6 балл)**

6. “Нәни дусларыбыз ярдәм көтә” темасына 8-9 җөмләдән торган инша языгыз. **(10 балл)**